

Faillissementen in de zorg

De politiek moet wennen aan faillissementen in de zorgsector. Zij onderscheiden zich op twee belangrijke punten van faillissementen in de marktsector: de continuïteit van de zorg moet veilig gesteld worden en de overheid moet daarop toezicht kunnen uitoefenen.

De aandacht van het bestuur van een zorgorganisatie moet, ook in een concurrerende omgeving, primair gericht zijn op de continuïteit. Van bestuurders wordt tevens gevraagd realistische begrotingen te maken, de organisatie efficiënt aan te sturen en te voorkomen dat de ze uit de bocht vliegt.

Een faillissement als gevolg daarvan leidt in de regel tot verlies van werkgelegenheid, kapitaalvernietiging en onrust bij patiënten. Daarom betreurt de politiek een faillissement in de zorg zeer.

Toch zal zij er aan moeten wennen dat organisaties die hun huidige bestaansrecht verliezen, niet per definitie overeind gehouden moeten worden. Daarom is het belangrijk te beseffen dat in een dergelijke situatie een stichting failliet gaat, maar dat daarmee de zorg niet wordt beëindigd.

Omdat er zekerheid bestaat over de inkomsten van een zorgaanbieder, kan een faillissement in combinatie met een reorganisatie van het zorgproces betekenen dat de organisatie met betere uitgangspunten de zorgleverantie kan voortzetten.

Door de introductie van marktwerking in de zorgsector zullen er steeds meer organisaties interesse krijgen om — delen van — niet goed functionerende zorgaanbieders over te nemen en daarmee ook de zorgleverantie te continueren.

Een overname zonder faillissement kost veel tijd voor overleg, terwijl de financiële problemen alleen maar erger worden, waardoor ook de zorg op de tocht komt te staan. De financiële verplichtingen die overgenomen moeten worden betekenen dat de overnemende organisatie een financieel verleden mee gaat torsen dat later wel eens te zwaar zou kunnen zijn en opnieuw tot een problemen leidt.

Faillissementen, al dan niet vooraf gegaan door een surseance, kunnen snel en doeltreffend afgehandeld worden en geven een objectiever beeld van het bestaansrecht van de bankroete zorgaanbieder, de wijze waarop de zorg kan worden voortgezet en de financiële zuivering die nodig is om zorg te blijven leveren.

Het ziet ernaar uit dat de komende tijd verscheidene zorgaanbieders hun financiële verplichtingen niet meer kunnen nakomen. De bij de politiek overwegende weerzin om met behulp van faillissementen schoon schip te maken, zou genuanceerder moeten worden. Bestaansrecht van een stichting is niet zo interessant, die mag failliet bij gebleken zware financiële nood. Het is veel belangrijker om zich te oriënteren op de wijze waarop de zorg kan worden voortgezet, conform onze maatschappelijke eisen. Dan kan blijken dat ook net als in de marktsector een faillissement een nuttige, zuiverende werking heeft.

Wij pleiten niet voor een stimulering van faillissementen, maar vragen aandacht voor een benadering die niet koste wat kost een faillissement wil voorkomen.

Paul Baks en Anne van der Heyden, partners BMC Advies en Management.